

ОСИЁ ЎЙИНЛАРИДАН МЕДАЛЛАР ШОДАСИ

Ўзбекистон касабалар уюшмалари спортчилари ҳам унга муносиб улуш қўшмоқда

ХИТОЙНИНГ ХАНЧЖОУ ШАҲРИДА ЎТАЁТГАН XIX ЁЗГИ ОСИЁ ЎЙИНЛАРИ ҚИЗГИН ПАЛЛАГА КИРДИ. МАЗКУР МУСОБАҚАДА МАМЛАКАТИМИЗ ШАРАФИНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШДА ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ СПОРТЧИЛАРИ ҲАМ МУНОСИБ ИШТИРОК ЭТМОҚДА.

Хусусан, 23 сентябрь куни Ўзбекистон касабалар уюшмалари Федерацияси тасарруфидаги Республика ихтисослаштирилган комплекс болалар ва ўсмирлар спорт мактаби спортчиси Луиза Исмолова, Мехроҷбек Маматқулов ва Шаҳбоз Холмирзаевлар кумуш, Собир Сафаралиев эса битта кумуш ва битта бронза медалларни қўлга киритишди. Яна бир спортчи – Фазлиддин Қаримов М8+ (эришлар саккизталиги) йўналишидаги мусобақада тўртинчи ўринни эгаллади.

30 сентябрь куни бўлиб ўтган мусобақаларда Ўзбекистон касабалар уюшмалари Федерацияси тасарруфидаги Республика ихтисослаштирилган комплекс болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг енгил атлетика бўйича спортчиси, халқаро тоифадаги спорт устаси Сухроб Хўжаев боқсон улоқтириш бўйича 70.79 метр натижага эришиб, бронза медални қўлга киритди. Олтин ва кумуш медаллар эса Хитой ва Қатар вакилларига насиб этди.

3 октябрь куни бўлиб ўтган байдарка ва каноэда эшак эшиш бўйича ўтган мусобақалар ҳам мурасиз кечди. Унда халқаро тоифадаги спорт устаси, Ўзбекистон касабалар уюшмалари Федерацияси тасарруфидаги Республика ихтисослаштирилган комплекс болалар ва ўсмирлар спорт мактабининг спортчилари Шоҳмурод Холмуродов ва Нуриддин Тўхтасин ўғли С2-1000 метрда қайиқда сузиб олтин медал, иқтидорли спортчи Шаҳризода Мавлонова эса К4-500 метрда сузиш баҳсида бронза медал соҳибига айланди.

Эслатиб ўтамиз, XIX Осий ўйинлари 8 октябрга қадар давом этади.

Спортчиларимизни шу вақтгача эришган ютуқлари билан табриклаб, медаллар шодасини янада кўпайтиришига тилақдошмиз. Бу жараёнга Ўзбекистон касабалар уюшмалари спортчилари ҳам ўзининг муносиб улушини қўшишига ишонамиз.

Зебо НАМОЗОВА
«ISHONCH»

Маълумот учун: XIX ёзги Осий ўйинларининг 4 октябрь куни якунларига кўра, Ўзбекистон делегацияси ҳисобидаги олтин ва кумуш медаллар сони 16 тага, бронза медаллар сони 22 тага етди. Айни вақтда Ўзбекистон жами 54 та медал билан умумий рейтингда Ҳиндистондан кейинги 5-ўринда бормоқда.

Сирдарё вилояти

Ҳуқуқ

ЗАРАР ПУЛЛАРИ УНДИРИЛДИ

Ҳуқуқий тарғибот яхши йўлга қўйилгани учун бугунги кунда ишчи-ходимлар қандай ҳолатда қаерга мурожаат қилишларини яхши билишади. «Худудий электр тармоқлари» Сирдарё филиали Гулистон тумани корхонасида электромонтёр вази-фасида ишлаётган Абдували Аҳмедов иш вақтида оғир жароҳат олиб, меҳнатга лаёқатини йўқотди.

2021 йил 3 февралдан III гуруҳ ногирони бўлиб қолган ходим зарар пуллари ололмагач, Ўзбекистон касабалар уюшмалари Федерациясининг Сирдарё вилояти кенгашига мурожаат қилади. Кенгашнинг меҳнат техник инспектори саъй-ҳаракатлари билан Абдували Аҳмедов 2023 йил май ойидан 2025 йил май ойига қадар ҳар ойда 1 миллион 200 минг сўмдан зарар пуллари оладиган бўлди. Шу билан бирга, бир йўла 18 889 454 сўм зарар пуллари ҳам ундирилди.

Абдуқамол ҲАКИМОВ,
Ўзбекистон касабалар уюшмалари Федерацияси
Сирдарё вилояти кенгаши меҳнат техник инспектори

Тошкент шаҳри

ФАХРИЙЛАРГА ЭҲТИРОМ

Хабарингиз бор, Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 27 сентябрдаги тегишли қарорига биноан октябрь ойининг биринчи ҳафтаси «Кексалар ҳафталиги» этиб белгиланди ва ҳафталик доирасида турли тадбирлар ўтказиш аънаънага айланди.

Транспорт, йўл ва капитал қурилиш, қурилиш индустрияси ходимлари касабалар уюшмаси Республика кенгаши шу муносабат билан касабалар уюшмалари тизимида узоқ йиллар меҳнат қилган бир қатор фахрийларни йўқлади. Улар учун байрам дастурхони ёзилди.

Тадбир иштирокчилари бир пиёла чай устида дилдан суҳбат қуриб, охириги йилларда мамлакатимизда амалга оширилган кенг қўламли ислохотларни эътироф этишди.

– Кексаларни эъзозлаш, уларга ҳурмат-эҳтиром кўрсатиш халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган эзгу ва хайрли амаллардан бири, – дейди меҳнат фахрийси Мамлакат Абдумалиқова. – Бу каби ишларимиз ҳамиса бардавом бўлаверсин. Кўп йиллар касабалар уюшмаси тармоқларида ишладим. Шуқур, меҳнатларим самарасини кўряпман. Шундай

кунларда бизни йўқлаб, дастурхон ёзган мутасаддиларга ташаккур.

– Аслида меҳр ва эътиборнинг катта-кичиги бўлмайди. Зотан, бир оғиз ширин сўз ҳам одамнинг кўнглини тоғдек кўтаради. Мана бундай тадбирлар эса, айниқса, биз каби кексаларни ғоят қувонтирди, – дейди Мираҳмад Мирқосимов. – Ташкилотчиларга раҳмат.

– «Кексалар ҳафталиги» доирасида ташкил этилаётган бу йилги тадбирлар «Кексаларга ҳурмат – ёшларга

ибрат» ғояси остида ўтказилмоқда, – дейди Транспорт, йўл ва капитал қурилиш, қурилиш индустрияси ходимлари касабалар уюшмаси Республика кенгаши раиси ўринбосари Баҳодир Султонов. – Дарҳақиқат, учрашув баҳона ёши улуғ отахон ва онахонлардан кўп маслаҳатлар олдик. Уларнинг панд-насихатлари фаолиятимизда асқатиши турган гап.

Ўз муҳбиримиз

Муносабат

ЎЗБЕКИСТОННИ БУТУН ДУНЁ ТАН ОЛМОҚДА

БМТ Бош Ассамблеясининг шу йил сентябрь ойида бўлиб ўтган 78-сессиясида Ўзбекистон Президенти Шавкат Мирзиёев ўзбек тилида нутқ сўзлади. Дастлаб охириги пайларда халқаро муносабатлар тизимида рўй берётган фундаментал ўзгаришлар, бутун башарият тақдирига дахлдор масалалар ҳамда геосийёсий қарама-қаршиликлар туфайли инвестиция ва инновация соҳаларида вужудга келётган ўсишлар ҳақида сўз юритди. Ўз навбатида, «Биз ҳуқуқий, дунёвий, демократик ва ижтимоий давлат бўлиши Янги Ўзбекистонни барпо этиш сиёсатини қатъий давом эттирмоқдамиз. Мамлакатимиз «Инсон қадрли ва манфатлари учун» деган эзгу ғоя асосида демократия ва адолат тамойилларини мустақамлашга қаратилган туб ислохотлар йўлидан дадил илгари бормоқда», деди. Давлатимиз раҳбари ўз чиқишида юртимизда янги таҳирдаги Конституция ва ҳуқуқий асосда «Ўзбекистон – 2030» тараққиёт стратегияси қабул қилингани, сўнгги олти йил ичида ялпи ички маҳсулот ҳажми бир ярим мартадан ортиқ кўпайиб, камбағаллик икки баробарга камайгани, таълим тизими тубдан ўзгараётгани, мактабни битирган ҳар икки ўқувчининг бири олий ўқув юртида таҳсил олиши учун имконият яратилаётгани, ёшлар сиёсати олиб борилаётгани хусусида эслатиб ўтди. Бир аср мобайнида Ўзбекистонда миллионлаб одамлар пахта теримига мажбуран жалб этиб келинганини, сўнгги вақтларда эса мажбурий меҳнатга ва болалар меҳнатига тўлиқ барҳам берилганини алоҳида таъкидлади. Шунингдек, барчани диний тоқатсизлик ҳолатларига йўл қўймайликка чақириб, Ўзбекистонда ЮНЕСКО шафелигида Динлараро мулоқот ва бағрикенглик халқаро марказини ташкил этиш таклифини киритди. Буюк олимларнинг бой меросини ўрганиш, исломнинг асл инсонпарварлик моҳиятини чуқур очиб бериш мақсадида 2024 йили Ўзбекистонда «Ислом – тинчлик ва эзгулик дини» мавзусида халқаро конференция ўтказиш ташаббусини илгари сурди. Бундан ташқари, дийоримизда Осий хотин-қизлари форумини ташкил этишни таклиф қилди. Орол муаммоси, қуруқчиликка чидамли ўсимликлардан

Кутлимурот СОБИРОВ,
Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касабалар уюшмаси Республика кенгаши раиси

иборат яшил худудлар барпо этиш масаласига ҳам алоҳида тўхтади.

Шубҳасиз, бу фикр-мулоҳазалар ва таклифлар нафақат Ўзбекистоннинг, балки бошқа давлатларнинг келажиги учун ҳам муҳим аҳамият касб этади. Қолаверса, дунё аҳли бизни, аввало, тилимиз, маънавиятимиз, Президентимиз нуфузли анжуманларда ўзбек тилида сўзлаётган нутқ орқали тан олмоқда. Бу ютуқлар ортида эса, машаққатдан ташқари, барчамиз учун муҳим бўлган масъулият ҳам ётади.

Яқинда ZOOM видеоконференция алоқа тизими орқали Ўзбекистон темирйўлчилари ва транспорт қурувчилари касабалар уюшмаси Республика кенгаши раиси ҳузурда Президентимизнинг БМТ Бош Ассамблеяси 78-сессиясидаги нутқи ва ундан келиб чиқадиган вазифаларга бағишланган йиғилиш бўлиб ўтди. Унда ушбу ташкилотнинг худудий, бирлашган ва бошланғич касабалар уюшма кўмиталари раислари ҳамда фаоллари қатнашдилар. Тадбир сўнггида кенгаш ва унга аъзо ташкилотлар раҳбарлари тизимдаги ва худуддаги ташкилот-корхоналар бошланғич касабалар уюшма кўмитаси раислари билан ҳамкорликда ҳар бир ходим ушбу нутқ билан танишиши, унинг мазмун-моҳияти ва шу асосда белгиланадиган вазифалар бўйича тарғибот-ташвиқот ишларини олиб боришлари зарурлиги юзасидан келишиб олинди.

Тошкент вилояти

Эътироф

Қадрингиз мудом баланд бўлсин, устозлар!

Янгийл туманидаги Маданият саройида 1 октябрь – Ўқитувчи ва мураббийлар кунига бағишланган байрам тадбири уюштирилди.

Унда сўзга чиққан Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Республика кенгаши раиси Равшан Бедилов ҳамда Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Тошкент вилояти кенгаши раиси Мурод Носиров ўқитувчи ва мураббийларнинг касб байрамлари билан қўлаб, уларга ўзларининг самимий тилакларини билдиришди.

Тадбирда туман ва шаҳарлардаги таълим муассасаларида фаолият юритаётган энг фаол, фахрий ўқитувчи ва мураббийларнинг 70 нафарига касба уюшмаларининг фахрий ёрлик ва эсдалик совғалари тақдим этилди, улар учун махсус байрамона дастур намоиш этилди.

Маълумот учун, бугунги кунда Тошкент вилоятида 887 та умумтаълим мактаби, 526 та мактабга таълим ташкилоти фаолият олиб бораётган бўлса, уларда 35 мингдан зиёд ўқитувчи, 22

ва илм-фан соҳаларини ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги фармон ижросига кўра, жорий йилнинг 9 ойи давомида 1013 нафар ўқитувчига имтиёзли, 223 нафар олий тоифали ўқитувчига дам олишлари учун бепул йўлланмалар берилган.

Холида ЭГАМБЕРДИЕВА «ISHONCH»

Навоий вилояти

«Аёллар дафтари»ни варақлаганда...

Мамлакатимизда «Аёллар дафтари» юритила бошлангач, минглаб опа-сингилларимиз соғлом ва жўшқин ҳаётга қайтгани, рўзғорини бутлаб олгани, шубҳасиз.

Улар меҳрни ҳис этишмоқда

Биргина Навоий вилояти мисолида оладиган бўлсак, 2023 йилда 330 та маҳаллада яшовчи 232 минг 300 нафар хотин-қизнинг муаммолари, турмуш тарзи, эҳтиёж ва қизиқишлари ҳатловдан ўтказилди. Масъулиятли вазифага 3 минг нафардан ортиқ масъул ходим жалб этилди. Оғир шароитда яшаётган ҳамда ҳар томонлама амалий ёрдамга муҳтож 30 минг 56 нафар замондошимиз бевосита «Аёллар дафтари»га киритилди.

Йил бошида 5259 нафар ижтимоий ҳимояга муҳтож ва ишсиз, 1055 нафар тадбиркорлик қилиш истагида бўлган

ҳамда эҳтиёжманд, 8449 нафар боқувчисини йўқотган, 11831 нафар I ва II гуруҳ ногиронлари, 278 нафар уй-жойсиз, 3184 нафар қарамоғида ногирон фарзандлари бор хотин-қизларнинг муаммоларини ҳал этиш белгилаб олинган эди. Бевосита касба уюшмалари тизими вакилларининг самарали меҳнати туфайли жорий йилнинг 20 сентябрга қадар вилоят бўйича 4957 нафар хотин-қиз иш билан таъминланди. 726 нафар тадбиркорлик қилиш истагида юрган аёлга имтиёзли кредит маблағлари ажратилди. 7503 нафар боқувчисини йўқотган хотин-қизга ёр-

дам сифатида пул маблағлари берилди, 9905 нафар I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган ва тиббий ёрдамга муҳтож аёлга эҳтиёжга яраша моддий ёрдам ташкил қилиниб, тезкор тиббий хизматлар кўрсатилди, 2 нафар юртдошимиз уй-жой билан таъминланган бўлса, 276 нафар кам таъминланган аёлга ижара ҳақлари тўлаб берилди. Дафтарга киритилган 444 нафар ёрдамга муҳтожларнинг уй-жойлари таъмирланди, 25978 та оиланинг ногиронлиги бўлган 3122 нафар фарзандлари шифокорлар кўригидан ўтказилди ва соғлиғини тиклаш учун шифохоналарга ётқизилди.

Бу рақамлардан шуни англаш мумкинки, «Аёллар дафтари» сабаб ҳаётда ўзини, оиласини ўнглаб олган опа-сингилларимизнинг сафи кундан-кунга тобора кенгайиб бормоқда.

Зайниддин МИСЛИМОВ, Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Навоий вилояти кенгаши Ижтимоий сўғурта бўлими мудури

Фарғона вилояти

Ҳунар, ҳунардан унар

Фарғона шаҳрида истиқомат қилувчи Манзураҳон Мажидова «Аёллар дафтари»га рўйхатга олинган, унга субсидия асосида тикув машинаси ажратилди. Йиллар давомида эски тикув машинаси билан унумдорликка эриша олмаган моҳир чеварга янги ускуна қўл келди. Ишлари юришиб кетди. Миҳозлари сони кўпайди.

Ҳунар, ҳунардан унар, деганлари шу бўлса керак-да, Манзураҳон топан даромади ҳисобига яна 3 та тикув машинаси сотиб олди. Ёнига шогирдлар олиб, иш фаолиятини кенгайтди.

Ҳозир Манзураҳоннинг тикув цехида мавсумий кийим-бош, махсус иш кийимлари, мактаб формалари тайёрланмоқда.

– Янги тикув машинаси берилганидан сўнг оиламизга даромад кира бошлади, – дейди Манзураҳон Мажидова. – Ҳозир 4 та тикув машинам бор.

Ҳа, у каби ҳам ўзини, ҳам қўни-қўшниларининг бандлигини таъминлаб, моддий фаровонлиги юксалиб бораётган аёллар сафи тобора кўпайиб бораётгани таҳсинга лойиқ.

Жамшид ЭРҒАШЕВ «ISHONCH»

Самарқанд вилояти

Орамиздаги одамлар

Дилоромда йўқ ором

Булунғур туманидаги бу мактаб жамоаси яхлит бир оилага қиёсланади. Бу ерда ёшлар ардоқланиб, кексалар улуғланади. Шу боис таълим-тарбия ҳам, спорт тадбирлари ҳам ўз ўрнида.

– Бу аҳил жамоа сафига қўшилганимга яқинда чорак аср тўлади. Фаолиятимнинг дастлабки паллариди тажрибали муаллимлар кўмагига эҳтиёж сезардим. Эндиликда ўзим ҳам устозлар сафига қўшилдим, – дейди «Янгиобод» маҳалласида жойлашган 18-мактаб бошланғич синф ўқитувчиси Дилором Маматова. – Болаларнинг беғубор саволлари-ю, интилиши мени изланишга ундайди. Бошланғич синф ўқитувчиси бўлишнинг ўзига хос масъулияти бор.

Мактаб раҳбари Тўлқун Ражабов анча қаттиққўл ва ўқитувчиларнинг шарт-шароитидан доимо бохабар. Мактабга илғор технологияларни олиб киришга, дарсларнинг мазмун жиҳатидан бойитилишига доимо бошқош. Эътиборли томони шундаки, мактабда таҳсил олаёт-

ган 1527 нафар ўқувчи орасида паст ўзлаштирувчилар, тарбияси носоғлом болаларни учратмайсиз. Жамоа Дилором Маматовага катта ишонч билдириб, уни мактаб директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосарлигига тавсия этган. Юки залворли бу вазифа уни қийнаб қўйгани йўқ. Аммо сабоқ олишга иштиёқи кучли бўлган ўқувчиларини ташлаб кетди. Шу боис ҳам ўзи таҳсил берган бошланғич синф ўқувчилари бағрига қайтди. Лавозимини топширди.

Эндигина қўлига қалам ушлаб, алифбони ўрганаётган жажжилар қуршовида Дилором ўзини анча эркин ҳис этади. Оромидан кечиб бўлса-да, улар ҳузурига талпинади.

Комила БОЙМУРОВА «ISHONCH»

Сирдарё вилояти

«Ishonch» учун дадамга раҳмат!

Мен саводим чиққандан сўнг «Ishonch» газетасини мутуолаа қила бошлаганман. Бунга дадам сабабчи бўлган.

Мақсадим – журналист бўлиш. Ана шу орзуимни амалга ошириш, яъни шогирдликка тушиш учун яқинда таниқли бир журналист билан учрашдим. У ёзган мақолаларим билан танишиб чиқди. Ёзганларимни бир эмас, икки марта ўқигач, менга савол назари билан тикилиб: «Буларни кимдир таҳрир қилганми?», деб сўради. «Йўқ», дедим. «Унда қаердан кўчириб олмадингми?», деди. Мен эса «Йўқ, нега кўчирар эканман, ўзим ёзганман», деб жавоб бердим. Устоз барибир ишонмади, шекилли, ярим соат ичида «Ёз чилласи» деган мавзуда мақола ёзишимни талаб қилди. Ёздим. Тажрибали журналист уни ўқиб, менинг ёшимда бундай беҳато ва мазмуни мақола ёзиш маҳоратига эгалар кам учрашини айтди. Ва нималар ўқишимни сўради. Бу саволга «Саводим чиққан пайтданқо дадам олиб келган газеталарни ўқир эдим,

балки шундандир», дедим. Устозим «Даданга раҳмат айтиб қўйгин», деди ва худди мендек яна бир шогирди ҳақида сўзлаб берди. У қизнинг дадаси ҳам менинг дадам сингари уйига доим газета олиб келар экан. Қиз эса уларни мунтазам ўқиб борган ва ҳозир журналистика факультети талабаси экан. Бундан билдимки, газета ўқиш биз ёшлар учун жуда фойдали. Таъбир жоиз бўлса, ўзига хос мактаб ва усто!

Эҳтимол, ушбу фикрларимни кимлардир босма нашрлар мутуолааси суствлашган айни вақтда одамларни газета ўқишга чорлаш учун айтиляпти деб ўйлаши ҳам мумкин. Лекин асло ундай эмас. Юқори профессионал журналистлар меҳнати билан нашр қилинаётган газета-журнал борки, улардан нимадир ўрганиш мумкин, жумладан, равон ва саводли ёзишни ҳам.

Андижон вилояти

Касаба уюшмаси аралашгач...

Ҳақиқат қарор топди

Фаридахон Сулаймонова Молия вазирлиги ҳузурдаги бюджетдан ташқари пенсия жамғармаси Андижон вилояти Асака тумани бўлимида етакчи мутахассис вазифасида ишлаб келган. 2023 йил 23 март куни у билан иш берувчи ўртасида меҳнат шартномаси бекор қилингани хабар қилинди. Бунга асос қилиб, иш ўрни қисқаргани, аттестациядан ўтолмагани кўрсатилди.

У ишга тиклаш, мажбурий прогнул кунлари учун иш ҳақи ва маънавий зарарни ундиришни сўраб, фуқаролик ишлари бўйича Андижон туманлараро судига мурожаат қилди. Лекин унинг даъвоси ушбу суднинг ҳал қилувчи қарори билан рад этилди. Қарордан даъвогар норози бўлиб берган апелляция шикоятига Андижон вилояти суди фуқаролик ишлари бўйича судлов ҳайъатидан янги ҳал қилув қарор қабул қилишни сўраган.

Танганинг иккинчи томонига қарайдиган бўлсак, иш берувчи ходимнинг ишдан бўшатишда кўп йиллик иш стажини, турмуш

ўртоғи хасталиги сабабли оилада ягона боқувчи эканини ҳисобга олган. Қолаверса, апелляция инстанцияси суди мажлисида Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Андижон вилояти кенгаши меҳнат ҳуқуқ инспекцияси мутахассиси Ҳабибилло Усмонов ва бош мутахассис Муҳаммадали Қуббиев касба уюшма кўмитаси йиғилиши даъвогарнинг иштирокисиз ўтказилган қонунга зидлигини ва бу билан касаба уюшма кўмитаси розилиги олинган деб ҳисобланмаслигини билдиришди.

Ушбу ҳолатлар ҳисобга олиниб, Андижон туманлараро су-

диннинг ҳал қилув қарори бекор қилинди. Етакчи ходим аввалги лавозимига тикланди. Шунингдек, мажбурий прогнул кунлари учун 27 миллион 512 минг 786 сўм ва маънавий зарар учун 5 миллион 200 минг сўм ундириб берилди.

Ҳақиқат эгилади, букилади, лекин синмайди, деганлари шу бўлса керак-да. Беихтиёр, донишмандлардан бирининг «Ҳақиқат жуда содда, унга етишиш эса кўпинча жуда ҳам мураккаб», деган пурмаъно фикри ёдга тушади.

Анваржон ҲАЛИМОВ «ISHONCH»

Газетхон минбари

Хуллас, мендан журналист чиқар экан. Устозим шундай деди. Бу гапдан ўзимга ишончим янада орди. Менга ана шу ишонч учун мустаҳкам пойдевор яратган ва яратаётган «Ishonch»га раҳмат! Ва албатта, ушбу газетанинг ҳар бир сонини келтириб турган дадажонимга ҳам!

Севара РАСУЛОВА, Мирзаобод туманидаги 13-мактабнинг 11-синф ўқувчиси

Жиззах вилояти

Экотуризм

«Чашма» таассуротлари

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Жиззах вилояти кенгаши Ёшлар бирлашмаси томонидан Навоий вилоятининг Нурота туманидаги «Чашма» зиёратгоҳида «Экотуризм» акцияси ташкил этилди.

Тадбир доирасида 25 нафар ёш йигит-қиз гўзал ва сўлим зиёратгоҳ табиатидан баҳри диллари очилиб, олам-олам таассуротлар билан қайтишди.

Мўқимбой ИСМОИЛОВ «ISHONCH»

Бухоро вилояти

Бухоро давлат университети ҳузуридаги Қорақўл академик лицейи битирувчилари бу йил ҳам олий таълим муассасаларига юз фоиз қамраб олингани билан мамлакатдаги ўзининг энг юқори ўрнини сақлаб қолди. Лицей ўқувчилари ҳозирги кунга қадар республика фан олимпиадаларида 60 дан ортиқ имтиёзли дипломни қўлга киритган. Жаҳон ва халқаро фан олимпиадаларида 50 га яқин медаль ва кўплаб дипломларга эга бўлган. Хўш, муваффақиятлари чегара билмайди-ган бу илм маскани қандай қилиб бундай юксак макомга эриша олди? Бугун мазкур саволга жавоб излаймиз.

Тўхтамурод Жумаев мактаби сирлари нимада?

1990 йил жонқуяр ва ташаббускор устоз Тўхтамурод Жумаев ташкилотчилигида Қорақўлда Ёш математиклар ва физиклар мактаби иш бошлади. Таълим-тарбиядаги ўзига хос услуби билан мактаб тез фурсатларда вилоят ва республикада ном қозонди. Кейинчалик 2009 йилдан Бухоро давлат университети ҳузуридаги Қорақўл академик лицейи мақомини олиб, элга янада танилди. Жамоа Ўзбекистон халқ ўқитувчиси, «Буюк хизматлари учун», «Эл-юрт хурмати» орденлари соҳиби Тўхтамурод Жумаевнинг тадбиркорлиги, узоқ йиллик раҳбарлик маҳорати махсули ўлароқ, улкан зафарларни қўлга киритди. Шундан бўлса керак, таълим муассасаси халқ орасида Тўхтамурод Жумаев мактаби номи билан ҳам танилган. Аини чоғда забардаст устознинг шоғирдлари у бошлаган ишни давом эттириб, ютуқларини янада кўпайтиришга, муассаса обрў-этиборини оширишга хизмат қилмоқдалар.

ВАҚТ ҚАДРИ

Ҳеч бир чўққини машаққатли меҳнатсиз забт этиб бўлмайди. Зотан, муваффақиятга эришишнинг ўзига хос омиллари бўлади. Биз вақтдан унумли фойдаланиш, уни тўғри тақсимлаш ҳақида жуда кўп эшитамиз. Аммо бу қоидага ҳар доим ҳам рисоладагидек амал қилавермаймиз. Ғалаба маррасини кўзлаган киши, аввало, ишни вақтини тўғри тақсимлашдан бошлаши жуда муҳим. Бунинг мазкур таълим муассасасида ўқувчилар ҳар бир дақиқадан унумли фойдаланиши мисолида кўриш мумкин. Кун тартибига кўра, ўқувчилар 6:00 да уйқудан уйғонади. 40 дақиқа давомиде бадантарбия машқлари билан шуғулланадилар. Сўнг ювиниб, 7дан 40 дақиқа ўтуғна оёқланадилар. 8:00 дан 14:20 га қадар дарс машғулларида иштирок этадилар. Дарсдан сўнг спорт уйинлари, мусобақа ва оммавий тадбирларда қатнашиш, китоб ўқиш,

жаси юқори бўлган ўқувчини ўқитиш осон иш эмас, албатта. Агар ўқувчининг кўнглига йўл тополмас экан, хоҳ гуруҳ раҳбари, хоҳ фан ўқитувчиси бўлсин, кўзланган мақсадга эриша олмайди. Шу боис лицейга ўқитувчилар ҳам юқори даражадаги танлов асосида қабул қилинади ва улардан доимий равишда ўз устида ишлаши, замонавий билим ва ўқитиш усуллари ўрганиб бориши талаб этилади.

ФАН ОЛИМПИДАЛАРИГА ҲОЗИРЛИК

Хўш, фақат шунинг ўзи билан ишлар олға силжиб кетаверадими? Йўқ, албатта! Таълим муассасаси муваффақиятининг яна бир сирини ишларнинг тўғри ташкил қилинганлигидир. Масалан, ҳафтада икки марта олимпиадага тайёрланган ўқувчилар билан машғуллар олиб бориш уларнинг фан сирларини чуқур эгаллашларига имкон бермоқда. Бунда жонқуяр фан ўқитувчиларининг меҳнати алоҳида эътиборга лойиқ. Натига эса меҳнатга яраша. Кейинги беш йилликни эътиборга олсак, республика фан олимпиадалари ва танловларда 10 та диплом, жаҳон ва халқаро фан олимпиадаларида 12 та медаль ва диплом қўлга киритилгани сўзимизнинг исботидир.

ТАНЛОВ ЎҚУВЧИНИНГ ИХТИЁРИДА

Таълим муассасасида яна бир шундай олтин қоида борки, бу қоида педагог деганининг сарагини саракка, пучагини пучакка чиқаради, ҳақиқий устоз мақомига лойиқларгина ишлаши учун имкон яратаяди. Яъни ўқитувчи ва синф раҳбарини танлаш ўқувчининг ихтиёрида қолдирилади. Ҳар бир синфга қабул қилинган ўқувчилар билан ақиндан иш олиб бориш гуруҳ раҳбари ва фан ўқитувчисининг асосий мақсади бўлмоғи лозим. Чунки билим дара-

Айтганча, ўқувчиларни халқаро олимпиадаларга тайёрлаш борасида ҳам ўзига хос тажриба яратилган. Олимпиадага қатнашишни истаган ўқувчилар орасида лицей олимпиадасини ташкил этишга алоҳида эътибор қаратилади. Ўқитувчи-ҳакамлар ушбу имтиҳонда бирор ўқувчига ён босишига йўл қўйилмайди. Токи барча иштирокчилар бир-бирининг муваффақиятини тан олиб, рози бўлгунча олимпиада қайта ва қайта ўтказилаверади. Олимпиададаги ўқувчиларни адабиётлар билан таъминлаш, саволларга тўлиқ жавоб топишида уларга кўмаклашиш фан ўқитувчисининг зиммасидаги муҳим вазифалардан бири ҳисобланади.

ҲАФТА МУҲОКАМАСИ

Ҳар ҳафта бошида лицей раҳбарияти томонидан ўқувчи ва ўқитувчилар учун ўтган ҳафта яқунларига бағишланган йиғилиш ўтказилади. Бунда ютуқ ва камчиликлар, давомат масаласи муҳокама қилинади. Ижобий натижани қайд этганлар раҳбарият томонидан тақдирланади, хатога йўл қўйганларга уни тузатиш йўллари кўрсатилади. Шу билан бир қаторда, бошланаётган ўқув ҳафтасига мўлжалланган вазифалар эълон қилинади. Ҳар икки ҳафтада бир марта барча ўқитувчи ва

Таълим

тарбиячилар иштирокида директор ҳузурида йиғилиш, ҳар уч ойда ота-оналар йиғилиши ўтказилиши ҳам таълим самарадорлигига ўз таъсирини ўтказмай қолмайди.

ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК

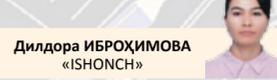
Лицей жамоаси узоқ йиллардан бери Бухоро давлат университети билан самарали ҳамкорлик олиб бормоқда. Университет профессор-ўқитувчилари лицейга келиб машғуллар ўтиши, ўқувчилар эса университетга бориб назарий ва амалий билимларини ошириб туришлари уларнинг дунёқарши бойишига сабаб бўлади. Шунингдек, таълим муассасасида Ўзбекистон Миллий университети, Фарғона машинасозлик институти, Бухоро муҳандислик технология институти ва халқаро миқёсда Малайзиянинг УСИМ университети билан йўлга қўйилган ҳамкорлик ҳам ўзининг ижобий натижасини бермоқда.

ЭЪТИРОФ

Лицей биноси замон талаблари асосида жиҳозланган. Компьютер синфлари ва интернет асосида ишлайдиган сезувчи экран ва видеоқазуват мосламалари билан таъминланган. Масофавий таълимга мўлжалланган дарс хоналари ташкил қилинган. Узоқ туман, вилоятлардан келган ўқувчиларга бепул ётоқхона ва давлат ҳисобидан овқатланиш учун қўшимча маблағлар ажратиб келинмоқда. Ўқувчилар ўқув адабиётлари билан тўла таъминланган, ўн мингдан зиёд китоб фондига эга кутубхона хизмат қилмоқда.

Таълим масканида фаолият юритаётган 58 нафар педагогнинг аксарияти лицейнинг собиқ битирувчилари эканлиги янада қувонарли. Академик лицей жамоасининг машаққатли меҳнатлари давлатимиз томонидан юксак қадрланиб, уларнинг бир қанчаси турли давлат мукофотлари, «Халқ маорифи аълочис», «Олий ва ўрта махсус касб-хунар таълими аълочис» кўкрак нишонлари билан тақдирланган. Жумладан, Баҳриддин Собиров «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ёшлар мураббийи», Жуманазар Мустафоев «Халқ ўқитувчиси» фахрий унвони, «Шўҳрат» медали билан, Норхон Исоев ва Гулнара Жумаева «Меҳнат шўҳрати», биология фан ўқитувчиси Дилбар Гойибова «Дўстлик» ордени, физика фани ўқитувчиси Каромат Ҳамдамов «Содиқ хизматлари учун» медали билан мукофотланган.

Кўпчилик бу мактаб муваффақияти сирини билан қизиқади. Биз бунда ҳеч қандай сир йўқ, асосийси, тартиб-интизомга риоя қилиш, тинимсиз меҳнат, ўз устида ишлаш ва изланишдан тўхтамаслик, деган бўлар эдик...

ОТАГА мақомига завол етса, оила мустаҳкам бўлмайди

Автобус илдам кетиб борарди. Орқароқ ўриндиқда уч ёшлардаги қизалоғи билан ўтирган ўттиз ёшлар атрофидаги аёлнинг гап-сўзлари кўпчиликка эшитилиб турарди.

— Даданг қанақа? — сўрарди қизидан.
— Дада мол, — дейди қизча елкасини қисиб.
— Яна қанақа? — кулади аёл.
— Дада жинни...
— Ана энди сени даданга айтаман, — аёл яна кулади. Қизалоқ онасини уради. Йўл давомиде бу сўхбат яна такрорланганча, ёши каттароқ йўловчилардан бири аёлга гап қотди:
— Бу нима қилганингиз, қизим, боланинг тарбиясини бузманг.
— Биз шунчаки уйнаймиз, — дея жавоб қилди аёл.
— Отани ҳақорат қилишга ўргатиш қачондан бери ўйин бўлиб қолди?
— Уймоқли саволдан сўнг, ҳар тугул, «ўйин» тўхтади.
Бироқ бу «ўйин» автобусдаги кўпчиликнинг қалбини жараҳатлаб, турли фикр-ўйларга кўмгани аниқ.
Қирқ ва ундан катта ёшдагилар учун ота — улугъ неъмат. Бу ёшдаги инсонлар-

нинг аксарияти отасининг юзига тик қарамаган. Гап қайтармаган. Боиси, оналар фарзандлари қалбига отани улугъ инсон сифатида сингдиришган. Оталар ҳам ишга ҳақ саналган. Уларнинг сўзи икки қилинмаган. Ота ўтирган уйнинг томига чиқиш гуноҳ саналган. Оталар ҳам шунга яраша оилани асрашни, анъаналар бардавомлигини таъминлашни ўз бурчи деб билган.

Аммо кейинги йилларда оталарга муносабат бироз ўзгарган. Отага, биринчи навбатда, оила таъминотчиси сифатида қаралади. Ҳурмат-иззати ҳам шунга яраша. Балки бу турли таъсирлар туфайли миллий қадриятларимиздан узоқлашаётганимиз оқибатидир. Балки билим-савиямиз пасайиб бораётгани туфайлидир. Бироқ бугун оталарнинг қадри тушиб кетаётгани ҳақиқат. Айрим аёллар фарзандларига ўзини бечора ҳол, отасини зўравон кўрсатишни яхши кўришади. Айрим оталар эса зиммасига масъулият олгани келмайди, фарзанд тарбиясини буткул аёли зиммасига юклаб қўйгани камдай, иқтисодий муаммоларни ҳам аёли ҳал қилишини истаيدди.

Ушбу масала юзасидан бир неча юртдошларимизнинг фикрларини билишга қизиқдик.

— Биласизми, айрим оилаларда оталар ўз ўрнини оналарга бўшатиб берапти. Эҳтиёжларимиз ошиб кетганига, айрим эркаклар рўзгорни эглай олмаяпти. Моддий таъминотчи аёл бўлганидан кейин, бошқарувни ўз қўлига оляпти. Бундай аёлларнинг кўпчилиги турмуш ўртоғига беписанд қарашади. «Сиз гапирманг, ўрнингизни билинг...» қабилдидаги дашномларни эшитиб улғайган фарзандлар орасида отани ҳурмат қилиш шарт эмас, деб ўйлайдиганлар кўпаймоқда, — дейди фарғоналик Одина Низомова. — Эркакларимиз сал қатъият-лироқ, аёлларимиз сал босиқроқ бўлса, оилада отанинг ўрни мустаҳкамланади.

— Бу муаммо ўтган асрнинг 90-йилларидаги иқтисодий қийинчиликлар билан боғлиқ. Аёлларимиз қоп кўтариб, кўчага чиқди. Иш излаб, хорижага кетди. Айрим эркаклар уйда қолиб, аёлининг топганини еб-ичиш билан машғул бўлиб қолди. Ёки аксинча, оталар узоқ йиллар хорижда иш билан банд бўлиб қолиши оқибатида фарзандларнинг ота-оналарига муносабати ўзгарди. 90-йилларда ота-онасидан олисда, улар меҳридан, тарбиясидан мосуво бўлиб ўсган авлод вакиллари эндиликда ўзлари ота-она. Улар орасида ота-она аслида қандай бўлиши кераклигини билмайдиганлар йўқ эмас, — дейди самарқандлик Сожида Раимова. — Менимча, ота мақомини мустаҳкамлаш учун болаликдан фарзандлар тўлиқ оилада камолга етиши керак. Ҳозир кўпчилик оталар ё оналар хорижда иш билан банд. Меҳр кўзда деб беҳиз айтишмайди.

Отанинг ўрнини фақат иқтисодий муаммолар билан боғлаш қанчалик тўғри? Шундай оталар борки, улар касалмандлиги оқибатида тўшақка михланган. Лекин уларнинг ҳурмат-иззати бадавлат оталарникидан қолишмайди. Шундай оталар борки, ўз вақтида катта пул топишган, кекайғанда фарзандлари меҳридан мосуво.

Чўнтагимизнинг қуруқлигидан кўра, маънавиятимизнинг камбағаллиги оилавий низолаб, оталарни беҳурмат қилишга сабаб бўлмаяптимикан?

Айрим оталар фарзандларига тўғри маслаҳат беришга, йўл-йўриқ кўрсатишга қодир эмас. Оиладаги ўрнини йўқотган оталарнинг аксарияти ичкиликбозлик, машаққатпарастлик, зўравонлик каби иллатлар асир. Афсуски, отанинг ўрни йўқолиши оилада парокандаликни келтириб чиқаради. Бунинг оқибатида ажримлар кўпаяди. Аиниқса, нопуш ота қайнота бўлса, ёш оилаларнинг ҳам бахтига чанг солади. Муаммоларни ҳал қилишга қодир бўлмаган ота-

Мулоҳаза

лар сабаб оиланинг муқаддаслигига путур етмоқда. Зеро, фарзандларга тўғри йўл кўрсатиш, хатосини ўнглашга ёрдам бериш учун отада билим, салоҳият бўлиши керак. «Ўқиб олим бўлармидинг, ана, ўқиганларнинг аҳволи!» дея болаларини билимдан узоқлаштирган ота-оналар ҳозир додини кимга айтишни билмайди. Хориждаги оғир меҳнат кўпчиликни жисмонан заиф қилиб қўймоқда. Устига-устак, билим фақат олим бўлиш учун эмас, ҳаётда ўз ўрнини топиш, кенг фикрлаш учун ҳам керак. Газета ўқишни жиноят деб билладиган, китоб ўқишни ёмон кўрадиган, театрга тушмайдиган одам қандай қилиб кенг мушоҳада қилсин, қандай қилиб яхши ота-она бўлсин ёки ота-онани ҳурмат қилишни кимдан ўргансин? Телеканалларни босиб кетган сериалларда бу нарсга тарғиб қилинмайди. Ижтимоий тармоқлар гийбатдан ортмайди.

Шуни ҳам айтиш керакки, отанинг гапи эмас, хатти-ҳаракатлари ибрат. Ота ҳалол бўлса, қатъият билан иш кўрса, фарзандларига меҳрга қўшиб тарбия берса, ўзи иззат кўради.

Оилани асраш ҳақида кўп гапираимиз. Оилани асраш учун, энг аввало, отанинг мавқеини мустаҳкамлаш зарур. Бунинг учун оталар ўзлари ҳаракат қилишлари керак. Ўз қадрини билган, ўзгаларни қадрлаган инсонгина ҳурмат топади.

Оталаридан меҳр кўриб, катта бўлган болалар бахтли инсонлардир. Уларнинг аксарияти ҳаётда, жамиятда ўз ўрнини топади. Аксинча, калтак еб катта бўлган болалар ё аламзада, ё камсуқум бўлиб улғаяди ва ўз йўлини топишга қийналади.

Бир нарсани аниқки, ота оила деган кўрғоннинг химоячисидир. Ҳимоясиз оилада эса фаровонлик бўлмайди. Барчамиз шуни унутмасак, бас!

Тошкент шаҳри Тадбир

Устоз отангдан улугъ

Пойтахтимиздаги Алфраганус университетида ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан тадбир ўтказилди.

Анжумани университет ректори Муҳаммадсмиол Маҳмудов кириш сўзи билан очар экан, ўз касбига фидойилик билан хизмат қилиб келаяётган барча ўқитувчи ва мураббийларга юксак эҳтиром билдирди.

Сўзга чиққанлар халқимизнинг «Устоз отангдан улугъ» деган пурҳикмат нақлида ҳам устозларга бўлган самимий эҳтиром намойишини айтиб, устоз деганда ҳар қайси инсон кўнглида чексиз

миннатдорлик туйғулари билан бирга, ҳеч нарса билан адо қилиб бўлмайдиган қарздорлик ҳисси мавжудлигини қайд этишди.

Тадбирда талабалар ўзлари тайёрлаган байрам дастури билан йиғилганларга хушқайфият улашишди, рақс, саҳна кўринишлари намойиш этилди. Устозлар меҳнатини тараннум этувчи шеър-қўшиқлар барчани тўлқинлантирди.

Комила СУННАТОВА

Таълим ва фан ходимлари касба уюшмаси Республика кенгаши жамоаси таниқли физик олим, Фанлар академияси академиги

Назар Тўраев

вафоти муносабати билан унинг оила аъзоларига чуқур ҳамдардлик билдиради.

Ўзбекистон касба уюшмалари Федерацияси Санатор-курортлар бошқармаси «Турон» санаторийи бош ҳисобчиси ўринбосари Наргиза Назарова Ходжаевага отаси, Ўзбекистон Фанлар академияси академиги

Назар Тўраев

вафоти муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

